

ГЛАВА 1

Зима 1564 — Фонтенбло, Франція

— **Б**оже мій, який холод!
За останні три дні моя *гувернантка*, мабуть, промовляє ці слова всоте, якщо не більше.

— В Амбуазі теж холодно, — відповідаю я, удаючи веселу інтонацію, хоча насправді ледве стримую бажання вдарити мадам по гомілках, тим паче що вона сидить навпроти мене в кареті. Як вона може думати про холод у таку мить?

— В Амбуазі нас зігрівав вогонь, ваша високосте, й коминки горіли як слід.

Коли минулого вечора ми робили зупинку в Немурі, вона, змучена хронічним нежитем, мало не задихнулася. Але ж моєї провини у цьому немає: я пропонувала прямувати до Фонтенбло, адже залишалося не більше двох годин їзди. Проте мадам наполягла на зупинці. Вона хотіла, аби я перевдягнулася у свіже вбрання й мала якнайкращий вигляд перед нашим прибуттям до палацу, перед моїм прибуттям до двору.

Двір! Відтоді, як два тижні тому це слово пролунало, і мені звеліли їхати, я не можу думати ні про що інше. Я приєднаюсь до двору, а двір вирушить у найдовшу за всю історію королівську ходу містами Франції.

Піднявши край важкої завіси на вікні, обережно, аби не потурбувати мадам, я жадібно вбираю очима краєвид. Під час нашої поїздки довкола переважали річки — спершу Луара, а згодом Луан, — але зараз нас оточують ліси, королівські ліси Фонтенбло. З більшої частини дерев облетіло листя, і вони стоять голі в сірому зимовому світлі, але я так само легко уявляю їх вбраними в зелень, як уявляю королівське полювання на кшталт тих, свідками яких ми з Генріхом часто були у Вінсені. Я немовби бачу, як вершники у дивовижних костюмах мчать серед дерев, чую, як фиркають і б'ють копитом коні, як гавкають собаки. Мені не потрібно уявляти оленя: велична тварина раптом з'являється біля самісінької дороги.

— Дивіться! — кричу я. Але мадам та інші пані надто повільні. Поки вони встигають повернути голову, олень уже зник. Не зважайте, попереду ще багато цікавого, значно цікавішого. Я відвертаюсь до вікна і замовкаю, поки розмови моїх супутниць струменять навколо мене, немов вода навколо каменя. На якийсь час я забуваю про краєвид і думаю про мого молодшого брата. Як плакав Франциск, дізнавшись, що його не беруть у подорож разом з усіма! Йому сказали, що він надто молодий для такої виснажливої мандрівки й не повністю одужав після нападу віспи, що ледь не вбив його торік. Він наполягав, що з ним усе гаразд. Пізніше, вночі, перш ніж він вирушив до Вінсена, де йому доведеться жити, Франциск розбудив мене і поскаржився, що вважає віспу причиною його вигнання.

— Це все тому, що я маю поганий вигляд, — сказав він, і сльози котилися його спотвореним обличчям. — Вони бояться, що я налякаю коней і зіпсую ходу.

Я просила його не плакати, запевняла, що ніхто його не злякається. У таких випадках брехня не може

бути гріхом. Насправді хвороба завдала моєму ще донедавна гарненькому брату вражаючої шкоди: обличчя подятковане глибокими шрамами, неправильна форма носа залишається незмінною. Якась частина мене припускає і почувається за це винною: невже він має рацію? Невже мати не дозволяє йому їхати через те, що він зіпсує картину? Ходять чутки, що вона хоче намалювати цю процесію, зобразити перемогу королівського дому Валуа, який нарешті панує над мирною Францією. Ні, маленький хлопчик зі шрамами не може завадити її планам. Я мушу вірити, що його не пустили заради його ж блага.

Моя печаль через розлуку з Франциском не може надовго затьмарити радісне хвилювання. Дерев змінюються більш цивілізованим краєвидом. Я помічаю чудову лагуну з острівцем посередині, а потім — фрагмент білокамінного палацу, облицьованого ніжно-рожевою цеглою. На відміну від Амбуаза, який вирізняється висотою, цей палац вирізняється довжиною. Я відчуваю, як колеса торкаються каміння, і моє хвилювання зростає. У цьому я не самотня: попри потік холодного повітря, фіранки на віконцях різко здіймаються з обох боків. Баронеса поправляє сукню і, нахилившись, щипає мене за щоки.

Проїхавши величні ворота, ми зупиняємось в овальному дворі, оточеному елегантними колонами. Скрізь нас вітає емблема мого діда — саламандра, вирізьблена на камені або кована золотом. Постаті в лівреях і всілякі лакеї мчать до наших карет. У сум'ятті різних тіл і облич мені вдається розгледіти один силует, який я жадала побачити.

Не чекаючи на допомогу, я висуваюсь і навстіж відчиняю дверцята карети.

— Генріх! — я чую, як мадам, перелякана й незадоволена, задихається в обуренні, коли я стрибаю

вниз, але мені байдуже. Я не бачила мого тринадцятирічного брата майже два роки.— Ви так вирости!

— Ви забули сказати, який поважний вигляд я маю,— він бере мою руку і демонстративно укланяється. Потім, ущипнувши мене, розвертається і біжить. Я біжу за ним, поки він протискається крізь юрбу у дворі та мчить до палацу.

Генріх має перевагу. Не лише тому, що він старший і вищий за мене, а й тому, що добре знає Фонтенбло. Забувши про моїх супутниць, я проходжу кілька кімнат у намаганні скоротити відстань між мною та братом. Аж раптом опиняюсь на відкритому просторі. Зимове світло проникає крізь величезні вікна, надаючи підлозі крижаного блиску. Ковзаючи гладкою поверхнею, я бачу емблему мого батька. Я зупиняюсь і дивлюсь угору, аби з'ясувати, що створює такий дивний ефект. Там, серед ретельно вирізьблених дерев'яних панелей, розфарбованих у блакить і золото, я розрізняю батьків герб. Слідом за мною зупиняється і Генріх.

— Що це за місце? — запитую я.

— *Зала урочистостей*, дурепо.

Ігноруючи насмішку, я повільно повертаюсь і з захопленням розглядаю приміщення. За спиною мого брата височіють фрески, на яких зображено сцени полювання, подібні до тих, що я уявляла цього ранку. От тільки, на відміну від помпезної моди нинішнього двору, люди вбрані в костюми минулих століть. Я хочу танцювати. Зрештою, у цій залі відбуваються бали. Без вагань я розпочинаю алеманду. Коли я вчетверте баланую на одній нозі, Генріх приєднується до мене. Наспівуючи якусь мелодію, він бере мене за руки й відводить до центру кола. Я усвідомлюю, що ми вже не самі. Маленький темний силует стоїть в отворі дверей, які ми щойно минули. Мати!